

Er Internettets selvstendighet truet?

Oppskriften bak Internettets eventyrlige suksess har tallrike ingredienser som har vært analysert forlengs og baklengs i artikler, diskusjoner og bøker de siste 15 årene. Om infrastrukturen og de underliggende teknologiene er blitt aldri så alminneliggjort, gir de fortsatt grunnlag for både undring og beundring.

Selvstendighet er én av disse ingrediensene, og uten tvil en av de viktigste. Uttrykkene 'det grenseløse Internettet' og 'Cyberspace' har sin opprinnelse i nettopp denne selvstendigheten, som har vært truet en rekke ganger, men som har overlevd – ikke minst takket være sin egen massefart. Det er ikke lett, kanskje heller ikke mulig, å regulere noe som er både abstrakt og grenseløst. Truslene har i hovedsak kommet fra politikere som ikke først og fremst er opptatt av reguleringen i seg selv, men av mulighetene for skattlegging. Slike trusler vil komme og gå i overskuelig fremtid, og noen av dem vil 'lykkes' – i et omfang som uansett vil være beskjedent i forhold til Internettets størrelse.

Nylig dukket det imidlertid opp en ny trussel mot denne selvstendigheten – fra uventet hold og med overraskende våpen. Selskapet VeriSign Inc. har gjennom oppkjøp og overtagerer blitt en storaktør i Internettet, på områder som katalogtjenester, sikkerhet og 'hosting'. Gjennom oppkjøpet av Network Solutions, som siden tidlig på 90-tallet har vært registrar for domenenavn i .COM og .NET områdene, er VeriSign blitt verdens største Internett-registrar. Med på kjøpet følger ansvaret for én av de såkalte rot-nodene i DNS-systemet, som betjener navne-oppslagene i Internettet.

DNS-systemet fungerer slik at når vi oppgir en adresse, for eksempel www.mellvik.com, oppkalles nærmeste navnetjener, som enten svarer med riktig numerisk adresse eller henviser oppslaget til en tjener på neste nivå. Normalt kommer svaret fra en av de nærmeste tjenerne, men dersom vi har oppgitt et ikke-eksisterende navn – typisk en feilstaving, for eksempel www.melvik.com, vil oppslagene feile helt til vi kommer til rot-noden. For .COM og .NET domener ender vi opp hos VeriSign Inc., som i henhold til protokolldefinisjonen skal besvare slike oppslag med en feilkode.

Nå har kreative markedsførere hos VeriSign funnet ut at slike feil, som det gjøres mange millioner av hver eneste dag, kan være en inntektskilde. Dersom oppslaget kommer fra en nettleser, får vi ikke lenger en feilmelding, men havner på en av selskapets Web-sider, som i sin vennligsinnethet forklarer at vi har gjort noe galt, og tilbyr en søkemekanisme som kan bidra til å rette opp feilen. En tilsynelatende positiv gest som minner til forveksling om hva Microsoft gjør i Internet Explorer når tilsvarende feil gjøres.

Ikke desto mindre – forskjellen er dramatisk, på en rekke måter. VeriSigns tilsnikelse gir selskapet en utilbørlig og utilsiktet mulighet til å melke sin monopolstilling som Internett-registrar. Den tilsynelatende snille søkesiden får et enormt

Mellvik-Rapporten® utkommer 11 ganger i året og utgis av:
Team Mellvik as
Postboks 54 Holmenkollen
NO-0712 Oslo
Telefon 22 14 26 47
Telefaks 22 49 35 98
Org.nr. NO 966989351 MVA

Ansvarlig redaktør:
Hanne Mellingen
Fagansvarlig:
Helge Skrivervik
Korrektur:
Kari Mellingen

Epost: info@mellvik.no
URL: www.mellvik.no
ISSN 0804-9386

Særtrykk tilbys, ettertrykk og kopiering forbudt.

Se baksiden for informasjon om abonnement og bestilling av tidligere utgaver.

Mellvik-Rapporten er et registrert varemerke tilhørende Team Mellvik as.

besøk og blir tilsvarende attraktiv for salg av annonser – hvilket VeriSign allerede har benyttet seg av. Videre inneholder siden en 'spion' i form av en COOKIE (på norsk 'kjeks' eller informasjonskapsel) som gjør det mulig for VeriSign å registrere hvilke feilstavinger vi gjør i nettleseren, hvor ofte og så videre. På teknisk nivå er forandringen et brudd på innarbeidet kutyme og en vesentlig forstyrrelse for Web-relaterte programmer i tusenvis som forventer å få feilmeldinger eller feilkoder når feil oppstår.

VeriSign har gjort tilsvarende for epost. Meldinger med feilstavet .COM- eller .NET-mottaker havner først hos dem, for deretter å bli returnert med påskrifter om feilens natur. Igjen et tilsynelatende positivt tiltak, men med store uønskede konsekvenser. Ikke bare ser vi med skepsis på å la VeriSign ta hånd om våre meldinger, men tilsnikelsen ødelegger den enkleste og mest effektive SPAM-kontrollmekanismen som finnes: Å avvise epost fra uregistrerte adresser.

VeriSigns handlinger er ikke ulovlige i juridisk forstand, men sannsynligvis i strid med avtalene som er inngått med amerikanske myndigheter. Siden tidenes morgen har Internettet vært bygget på en kombinasjon av dokumenterte standarder og konsensus omkring hvordan uspesifiserte eller tvetydige detaljer skal håndteres. VeriSign ignorerer sistnevnte halvpart av helheten, og setter dermed en presedens som kan ødelegge Internettets selvstendighet. Derfor er håndteringen av saken kritisk for fremtiden og en prøve på om denne autonome, internasjonale enheten kan overleve i lengden.

Og her finner vi dagens positive budskap. Reaksjonene fra Internett-verden i sin alminnelighet har vært entydige, kraftige og tallrike. Mindre enn 12 timer etter at VeriSigns omdirigering var et faktum, ble det sirkulert enkle, midlertidige tiltak til ansvarlige for delegerte navnetjenere over hele verden. Titusenvis av epost-meldinger til IAB (INTERNET ARCHITECTURE BOARD) og ICANN (INTERNET CORPORATION FOR ASSIGNED NAMES AND NUMBERS) har avstedkommet raske, innsiktsfulle og saklige analyser av handling, problemstillinger og konsekvenser. ISC, INTERNET SOFTWARE CONSORTIUM, som blant annet leverer programvare til de fleste navnetjenere i Internettet, var raskt ute med endringer som gjør det trivielt å velge bort VeriSign – for de som ønsker det. I løpet av 3 dager var annonsene på VeriSigns søkeside borte, en vesentlig del av trafikken dit eliminert og selskapet hadde mottatt sterke oppfordringer om å avslutte 'eksperimentet' fra samtlige styrings-organer i Internettet. Den 6. oktober bestemte VeriSign seg for å 'midlertidig suspendere tjenesten' – etter sterkt press fra ICANN.

Om saken i skrivende stund ikke er avsluttet, kan vi konstatere at Internettet besto nok en prøve med glans. Så kan vi fordømme VeriSign for deres opportuniste – eller takke selskapet for å ha satt i scene en test som før eller siden måtte komme, og som har styrket, ikke svekket, Internettets selvstendighet.

Oslo, 8. oktober 2003

